JANUARY — Makugihon
FEBRUARY — Mahigugmaon
MARCH — Matinabangon
APRIL — Matinahuron
MAY — Mahapsay og Malinpyo
JUNE — Maabtik og Masunod sa Insaktong Oras
JULY — Maantigo og Maabilidad
AUGUST — Maginhunahunaon para sa Uban
SEPTEMBER — Madaginoton
OCTOBER — Matinud-anon
NOVEMBER — Masaligan
DECEMBER — Maalampuon

Republic of the Philippines
Department of Education
Regional Office IX, Zamboanga Peninsula

4

Zest for Progress
Zeal of Partnership

Edukasyon sa Pagpapkatao

Ikaapat na Markahan – Modyul 6:
Lupa: Mahalin at Pagyamanin!

Pangalan ng Mag-aaral:___________________________

Baitang at Seksiyon:___________________________

Paaralan: ___________________________

Alamin

Ang pagsagip sa Inang Kalikasan ay nangangahulugang pagsagip at paggalang sa buhay. Bilang paggalanag kailangan natin itong pahalagahan at pangalagaan.

Pangangalaga sa kapaligiran /mga halaman o punongkahoy.

Sa modyul na ito ikaw ay inaasahan na:

1. Napapahalagahan ang paglalagay ng mga lupa sa paso.
2. Naipapamalas ang pagbubungkal ng may pagmamahal sa mga tanim na halaman sa kapaligiran.

   Kasanayang Pampagkatuto

   (EsPIVPD-IVe-g-12)

Subukin

Panuto: Basahin at unawaing mabuti ang bawat pangungusap. Piliin ang pinakaangkop na sagot at isulat sa sagutang papel.

_____ 1. May proyektong inilunsad sa inyong pamayanan. Ito ay pagtatanim ng puno sa tabi ng kalye at pangunahing

Paano ka lalahok dito?

A. Hindi ko sila papansinin.

B. Ano ang kukuha ng kanilang larawan.

C. Magpapakilala ako sa namamahala at kakamustahin ko.

D. Lalapit ako sa namamahala at aalamin paano makatulong.

_____2. Paano ka makakalahok sa proyektong pagtatanim ng gulay kung ikaw ay walang bakanteng lupang mapagtamnan?

A. Kakalimutan ko na lang sumali.
B. Bibili ako ng artipisyal na halaman.
C. Iisip na lang ako ng ibang proyekto.
D. Magtanim sa mga lata, paso at lumang plastic na timba.

_____ 3. Paano mo maibabahagi ang iyong oras sa paglunsad ng proyektong "Magtipon ng Buto" para sa pagtatanim ng gulay?

A. Ayoko ng ganitong proyekto.
B. Wala akong alam sa buto at binhi.
C. Ako ay magtitipon ng mga buto at binhi at ibibigay ko s barangay.
D. Magmungkahi ako ng tindahan na na mabibilhan nila ng buto at gulay.

_____ 4.

Ang pangulo ng homeowners Association sa inyong subdibisyon ay nagpatawag ng pulong para sa mga kabataang tulad ninyo para ilunsad ang bagong proyektong "Halamang Gamot para sa Kalusugan".

Papaano mo ito ibabahagi ibabahagi ang iyong oras sa proyektong ito?

A. Hindi ako dadalo sa pulong.
B. Hindo ako interesado dahil wala akong alam sa proyekto.
C. Magdadahilan ako para hindi payagan ng aking magulang.
D. Dadalo ako sa pulong dahil alam ko maganda ang dulot nito.

_____5. Ano ang maari mong gawin sa paglunsad ng "Gulayan sa Bakuran" na makakatulong sa inyong lugar?

A. Wala lang akong gagawin.
B. Hindi na ako dadalo dahil wala akong alam.
C. Wala akong pakialam sab ago nilang proyekto.
D. Maagbibigay ako ng sapat na oras sa paglunsad ng proyekto.

Modyul 6

Lupa: Mahalin at Pagyamanin!

Balikan

Gawain 1: **Saan Ako Kabilang**

Panuto: Iguhit sa sagutang papel ang hugis puso kung ang sumusunod ay isang halaman, hugis bituin naman kung ito'y isang kagamitan sa paghahalaman at hugis bilog kung ito'y isang taniman.

_____1. Petsay
_____2. Bakuran
_____3. Asarol
_____4. Kalaykay
_____5. Ampalaya

Tuklasin

Panuto: Basahin ang sanaysay.

Lupain:Pangalagaan!

Ang kalikasan ay maituturing na pinakamahalag at pinakamagandang biyaya na ipinagkaloob ng Panginoong Diyos sa atin. Ito ay binubuo ng mga lupain tulad ng kabundukan, kagubatan at maging ng magagandang tanawin. Ito ay pinagkukunanng ating pahkain, inumin, at maging ang mga kagamitang para sa pang-araw araw nating pamumuhay.

Halos lahat ng ating mga pangunahing pangangailangan ay galling sa ating kalikasan.

Sagutin ang mga tanong isulat sa sagutang papel:

1. Sino ang dapat na maging tagapangalaga ng ating kalikasan?
____
____
____
____

2. Kung ikaw ano ang iyong magiging kahilingan sa sangkatauhan?
____
____
____
____

Suriin

Tandaan!

Ang likas na yaman ay kaloob ng Maykapal na dapat pangalagaan at paunlarin para mapakinabangan ng tao. Ang maling paggamit nito ay maaaring humantong sa pagkasira, pagkawasak o pagkawala nito. Pangalaggan natin ito sa pamamagitan ng wastong pamamaraan upang ito'y mapaunlad at mapakinabangan sa habang panahon.

Ang Presidential Decree No. 705 o Revised Forestry Code ay naglalayong protektahan ang kagubatan at kakahuyan sa Pilipinas na inaprubahan noong Mayo 1975. Nilalaman ng batas na ito ang epektibong pangangasiwa ng mga lupain at yamang-lupa sa bansa, at kabilang dito ang pagtatakda sa uri ng pangangalaga ang dapat ilaan para ditto.

Pagyamanin

Activity 3. **Ano ang nararapat gawin**

Panuto: Isulat sa sagutang papel ang mga kasangkapan na maaaring gamitin sa pagbubungkal ng lupa.

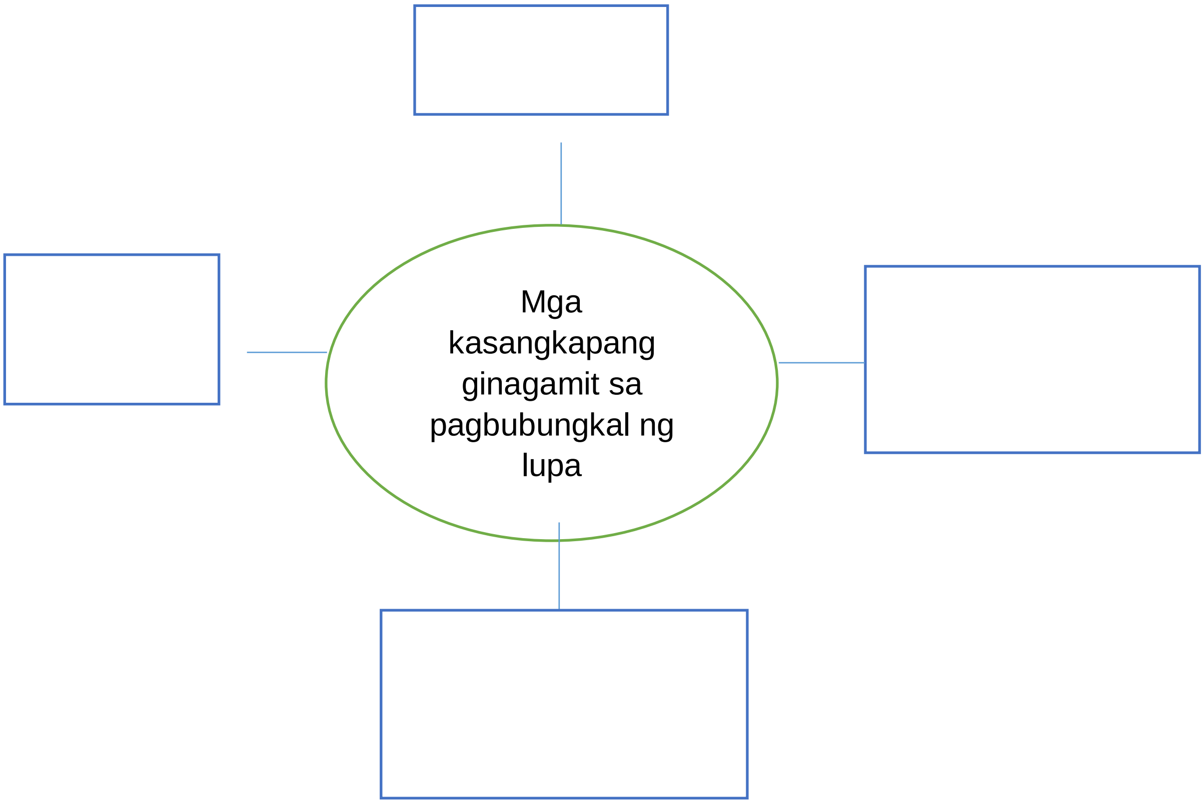

Isaisip

Activity 4. **Sino ang tama**

Panuto: Isulat ang **Tama** kung ang pahayag ay nagpapakita ng pagpapahalaga sa halaman o punongkahoy, **Mali** naman kung hindi.

__________1. Bubungkalin ko ang lupang tanim na halaman ssa aming bakuran.

__________2. Sasali ako sa programa ng aming Barangay tungkol sa pagtatanim ng mga punongkahoy.

__________3. Tumutulong ako sa pagsunog ng mga basura sa likod ng aming bahay.

__________4. Magtatanim ako ng halaman sa pao kung wala ng bakanteng lote sa bakuran.

__________5. Hahayaan kung tumigang ang lupa ng mga pananim.

Isagawa

Activity 5. **Ikaw ba ay may Pagpapahalaga**

Panuto: Suriin ang mga sitwasyon na kaya mong gawin.Paano mo ito pinahahalagahan? Lagyan ng √ ang kolum na iyong ginagawa.

Gawain	**Madalas**	**Paminsan-Minsan**	**Hindi kailanman**	**Dahilan**
1.Nakikiisa ako sa pagbubungkal ng lupang pagtataniman.				

2.Tumutulong ako sa pagta-tanim ng hala-man sa aming paaralan.				
3.Nakikilahok ako sa programang ”Tree Planting”				
4.Nagtatanim ako ng mga halaman sa paso.				
5.Hinihikayat ko ang aking mga kapwa Scouts upang aktibong makilahok sa programa ng pagtatanim.				

Gawain 6. Paano ang Pagpapahalaga

Panuto: Sa loob ng kahn gumuhit ng isang paraan ng pagpahalaga sa lupa. Gamiting gabay ang pamantayan sa ibaba.

Pamantayan	Indikador	Puntos	Marka
Nilalaman	Naipakita at naipaliwanag nang maayos ang ugnayan ng lahat ng konsepto sa paggawa ng poster	20	
Kaangakupan ng Konsepto	Maliwanag at angkop ang mensahe sa paglalarawan ng konsepto	20	
Pagkamapanlikha (Originality)	Orihinal ang idea sa paggawa ng poster	20	
Kabuuang presentasyon	Malinis at maayos ang kabuuang presentasyon	20	
Pagkamalikhain (Creativity)	Gumamit ng tamang kombinasyon ng kulay upang maipahayag ang nilalaman, konsepto at mensahe	20	
Kabuuan		100 %	

Tayahin

Panuto: Piliin ang titik ng may tamang sagot sa bawat bilang. Isulat ito sa patlang bago ang bilang.

____1. Alin sa sumusunod ang tama?

a. Gawing basurahan ang ilog.
b. Magtanim ng puno sa paligid.
c. Magtapon ng basura kahit saan.
d. Tanggalin ang mga dahon ng mga halaman

___2. Alin sa sumusunod ang nagpapakita ng tamang gawi sa kapaligiran?

a. Alagaan ang halaman kapaligiran.
b. Itapon ang mga patay na hayop sa ilog.
c. Pag-iwas sa responsibilidad sa kalinisan.
d. Huwag makisali sa mga programag pangkalikasan.

_____3.Ang sumusunod ay ang pinaka mabisang paraan upang maibsan ang pagkatigang ng lupa maliban sa?

a. Magbubungkal ng lupa.
b. Pagdidilig sa lupa.
c. Malakas nap ag-ulan.
d. Matinding sikat ng araw.

______4. Alin sa sumusunod ang pagpapakita ng pagmamalasakit sa kalikasan?

a. Umiiwas sa mga proyektong pangkalikasan.
b. Walang pakialam sa mga pangyayari sa palibot.
c. Hindi nakikilahok sa mga programang pangkalikasan.
d. Nagbabahagi ang oras sa pangngangalaga sa kalikasan.

_____5. Nakita mo ang tatay mo na nagbubungkal ng lupa sa inyong hardin at nag aayos ng inyong mga halaman. Ano ang iyong gagawin?

a. Titingnan ko lang siya at walang gagawin.
b. Iiwas ako sa mga gawaing pangkalikasan.
c. Tutulungan ko si tatay sa kanyang ginagawa.
d. Magtatago ako

Karagdagang Gawain

Activity 6: **Sino ang Masaya?**

Panuto: Iguhit ang masayang mukha ☺ kung ang isinasaad ng pangungusap ay nagpapakita ng pagpapahalaga at pangangalaga sa ating lupa sa kapaligiran,malungkot na mukha ☹ naman kung hindi ito nagpapakita. Iguhit ito sa patlang bago ang bilang.

______1. Lagyan ng pataba ang lupa.

_____ 2. Hayaang wasakin ng ulan ang nakaimbak na lupa.

_____ 3. Ang pagbubungkal ng lupang taniman ay nagdudulot ng magandang kahihinatnan.

_____ 4. Makisali sa bayanihan ng pagtatanim ng mga puno.

_____ 5. Magpapasalamat sa Diyos sa biyayang kalikasan.

______6. Ibaon sa lupa ang mga nabubulok na basura.

______7. Ibaon sa lupa ang di-nabubulok na basura.

______8. Ibaon sa lupa ang mga patay na hayop.

______9. Putulin ang mga bagong tubo na puno.

______10. Ibaon sa lupa ang mga nakakalasong kemikal.

Sanggunian

Felamer E. Abac, et al., Edukasyon sa Pagpapakatao kagamitan ng Mag-aaral Unang Edisyon 2015, 319-342. Patnubay ng Guro 2015, 192-205.

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat: Xilca H. Celicious
Don Andres Elementary School
Division of Zamboang Sibugay

Editor: Jocelyn Carton

Tagasuri: Rynard M. Mangubat
Mona Lisa M. Babiera, Ed.D- *EPS*

Tagalapat: Feby Ivan Segualan

Tagapamahala:
Evelyn F. Importante
OIC-CID Chief EPS

Aurelio A. Santisas
O*IC-Assistant Schools Division Superintendent*

Jerry C. Bokingkito
O*IC-Assistant Schools Division Superintendent*

Jeanelyn A. Aleman, CESO VI
OIC-Schools Division Superintendent